

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: 8 706 64 845, 8 706 64 868,

faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų
ministerijai

2020-04-
I 2020-04-03

Nr. (4.6-82E) -
Nr. 1D-1737

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija išnagrinėjo 2020 m. balandžio 3 d. derinti pateiktą Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 pakeitimo įstatymo (toliau – Įstatymas) projektą (toliau – Įstatymo projektas) ir teikia šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Sprendžiant užsieniečių gyvenamosios vietos deklaravimo problemas, siūlome:

1.1. patikslinti Įstatymo projekto 6 straipsniu keičiamo Įstatymo 26 straipsnio formuluotę – žodžius „pateikia įrodymus“ pakeisti į „pateikia rašytinį pasižadėjimą“, kadangi nėra aišku, kokie galėtų būti tie būsimos gyvenamosios vietos deklaravimo nustatyto dydžio patalpoje įrodymai. Straipsnio nuostatą formuluoti taip:

„4) **pateikia rašytinį pasižadėjimą, kad deklaruos savo gyvenamąją vietą gyvenamojoje patalpoje**, kurios gyvenamasis plotas, tenkantis kiekvienam pilnamečiui asmeniui, deklaravusiam joje gyvenamąją vietą, **bus** ne mažesnis kaip 7 kvadratiniai metrai.“ Atitinkamai siūlome pakeisti ir Įstatymo projekto 10 straipsniu keičiamą Įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 6 punktą.

1.2. Įtraukti į Įstatymą nuostatą, kad gyvenamąją vietą galima deklaruoti per vieną mėnesį nuo leidimo laikinai gyventi išdavimo dienos. Toks terminas sudarytų užsieniečiams galimybes tinkamos gyvenamosios vietos ieškoti ir ją įvertinti be skubos, prisidėtų prie lankstesnių užsienio specialistų atvykimo ir teisėto gyvenimo Lietuvoje užtikrinimo sąlygų. Išduotas leidimas laikinai gyventi būsto savininkui būtų įrodymas, kad užsienietis turi teisę gyventi ir dirbti Lietuvoje.

1.3. Siekiant teisinio aiškumo, į Įstatymo 26 straipsnio 1 dalies 4 punktą įtraukti visas esmines sąlygas, susijusias su gyvenamosios vietos deklaravimu. Šiuo metu dalis reikalavimų (pvz., dėl gyvenamojo ploto) nurodyti Įstatyme, kita dalis (pvz., deklaravimo terminai) – vidaus reikalų ministro įsakyme „Dėl leidimų laikinai gyventi Lietuvoje Lietuvos Respublikoje išdavimo“ (toliau – Įsakymas).

2. Siūlome papildyti Įstatymo projekto 15 straipsniu keičiamą 44² straipsnį – nustatyti užsieniečiams, perkeliameis įmonės viduje, galimybę pradėti dirbti iš karto pateikus prašymą dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo, analogiškai kaip Įstatymo projekto 44¹ straipsnis papildytas 2 dalimi dėl aukštos kvalifikacijos darbuotojų teisės **pradėti dirbti prašymo išduoti leidimą laikinai gyventi nagrinėjimo laikotarpiu**. Taigi užsienio darbuotojai sparčiau prisijungtų prie Lietuvos darbo rinkos ir užpildytų trūkstamas darbo vietas.

3. Dėl užsieniečių, ketinančių užsiimti veikla, susijusia su naujų technologijų ar kitų Lietuvos Respublikos ūkio ir socialinei plėtrai reikšmingų naujovių diegimu (startuolių), siūlome:

3.1. Įstatymo projekto 16 straipsniu keičiamą 45¹ straipsnį papildyti nuostata dėl startuolio ekonominio gyvybingumo įvertinimo **po trejų** metų veiklos Lietuvoje, taikant pritrauktų investicijų dydžio kriterijų, ne mažesnę, kaip 30 000 eurų, ir galimybės atitinkantiems šį kriterijų startuolio

dalyviams pratęsti laikiną leidimą gyventi dar vieną kartą **dvejiems** metams. Dokumentą apie įmonės atitiktį šiam kriterijui išduotų ekonomikos ir inovacijų ministro įgaliota institucija, vadovaudamasi ekonomikos ir inovacijų ministro nustatyta tvarka.

Įstatymo projekto 16 straipsniu keičiamame 45¹ straipsnyje numatyta galimybė tokiems užsieniečiams išduotą leidimą laikinai gyventi pakeisti vieneriems metams **tris** kartus (vietoje dviejų), taigi pratęsti jį iki ketverių metų. Šis pakeitimas tik iš dalies išsprendžia kylančias startuolių veiklos problemas, kadangi po minėto laikotarpio įmonė turi atitikti visas sąlygas, nurodytas Įstatymo 45 str. 1 dalies 1–2 punktuose. Dėl išskirtinio tokių įmonių veiklos ir valdymo pobūdžio joms sudėtinga atitikti bendrus visoms įmonėms keliamus reikalavimus. Tokioms įmonėms būtinos nuolatinės rizikos kapitalo investicijos, kiekviena kurių keičia akcininkų struktūrą – vien dėl šios priežasties startuoliai negali atitikti Įstatymo 45 straipsnio reikalavimų. Todėl tikslinga po startuolio trejų metų veiklos Lietuvoje, sprendžiant, ar pratęsti leidimą laikinai gyventi dar dvejiems metams, įvertinti jo ekonominį gyvybingumą, kurio pagrindinis rodiklis yra startuolio pritrauktos nustatyto dydžio investicijos.

3.2. Pakeisti ir papildyti Įstatymo projekto 11 straipsniu keičiamą 36 straipsnio 2 dalį – nustatyti, kad įmonei įsteigti startuolių įkūrėjams suteikiamos **120** dienų nuo leidimo laikinai gyventi gavimo datos. Kitiems komandos nariams įsitraukti į akcininkų struktūrą nustatomas 60 dienų terminas nuo leidimo laikinai gyventi gavimo datos.

Dėl minėtų startuolių veiklos ypatumų startuolio įkūrėjams gali būti sudėtinga per Įstatymo projekte numatomą pailgintą iki 90 dienų terminą įsteigti įmonę ir apie ją pranešti. VŠĮ „Versli Lietuva“, įvertinusi įmones įsteigusią užsieniečių patirtį, pastebėjo, kad Lietuvos bankams sugriežtinus „Pažink savo klientą“ patikros principus, atsidaryti sąskaitą įstatiniam kapitalui suformuoti ir parengti visus kitus juridinius įmonės dokumentus su teisininkais gali užtrukti mažiausiai 90 dienų. Startuoliai dažniausiai yra steigiami kelių užsieniečių, kurie skirtingu metu pradeda migracijos procedūras ir skirtingu laiku gauna laikinus leidimus gyventi, taigi dėl to būtina atskirti įmonės steigimą ir kitų komandos narių prisijungimą prie įmonės.

4. Sprendžiant užsieniečių biometrinių duomenų pateikimo problemas, siūlome:

4.1. Palikti galiojantį dabartinį reguliavimą – prašymą išduoti leidimą laikinai gyventi pateikti ne pačiam užsieniečiui, o subjektams, nurodytiems Įstatymo 28 straipsnio 5 dalyje.

4.2. Papildyti Įstatymo 24 straipsnio 2 dalį, kad užsieniečio biometriniai duomenys pateikiami esant sprendimui išduoti leidimą laikinai gyventi. Atitinkamai keisti Įsakymo tvarką – nustatyti, kad prašymas dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo yra laikomas pateiktu be biometrinių duomenų.

Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad prašymai išduoti leidimus laikinai gyventi MIGRIS sistemoje yra tik užpildomi, o pateikiami tik asmeniui fiziškai atvykus į Migracijos departamento padalinį, o Įsakyme nustatyta, kad prašymas pradedamas nagrinėti tik užsieniečiui fiziškai atvykus į Migracijos departamento padalinį Lietuvoje ir pateikus biometrinius duomenis. Tačiau niekur nėra pateikiama informacija, dėl kokių priežasčių siekiama tik fizinio prašymo pateikimo tvarkos. Nėra aišku, dėl kokių priežasčių ribojama galimybė prašymą pateikti nuotoliniu būdu ar per įgaliotus asmenis ir kokią naudą ribojimas sukuria visam leidimų gyventi išdavimo procesui. Kaip teigia Migracijos departamentas, MIGRIS sistema siekiama „pagerinti klientų aptarnavimo sąlygas, popierinius dokumentus pakeisti elektroniniais, palengvinti ir paspartinti dokumentų apdorojimą ir nagrinėjimą“. Tačiau reikalavimas pateikti biometrinius duomenis, apribojant galimybę prašymą pateikti per įgaliotą asmenį ir nenagrinėjant prašymo be fizinio užsieniečio apsilankymo, apsunkina paslaugos gavimą ir lėtina visą leidimo laikinai gyventi gavimo procesą. Šis reikalavimas mažina valstybės sukurtos elektroninės paslaugos naudingumą ir efektyvumą, o kartu ir galimybes užsieniečiams gauti kokybiškas nuotoline paslaugas.

5. Kadangi galiojantis Įstatymas su pakeitimais ir numatomas priimti Įstatymo projektas yra didelės apimties ir sudėtingo turinio, o beveik kiekviename keičiamame punkte teikiamos nuorodos į kitus punktus ar teisės aktus, siekiant teisinio aiškumo siūlome parengti Įstatymo suvestinę redakciją.

Ekonomikos ir inovacijų viceministras

Marius Skuodis